

PRZEGLĄD PRAWA KONSTYTUCYJNEGO

Dwumiesięcznik 2020
nr 4 (56)

redaktor naukowy numeru
Jacek Zaleśny

wydawnictwo
adam marszałek

RADA NAUKOWA „PRZEGLĄDU PRAWA KONSTITUCYJNEGO”

Przewodniczący

Wiesław Skrzydło, profesor, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Polska)

Członkowie

Rainer Arnold, profesor, University of Regensburg (Niemcy)

Daulet Laikovich Baideldinov, profesor, Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstan)

Yuriy Boshytski, profesor, Kyiv University of Law (Ukraina)

Emilio Castorina, profesor, University of Catania (Włochy)

Marek Chmaj, profesor, Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS w Warszawie (Polska)

Ilton Robl Filho, doktor, Federal University of Parana, University of Passo Fundo (Brazylia)

Jan Filip, profesor, Masaryk University (Czechy)

Iván Halász, profesor, Hungarian Academy of Sciences (Węgry)

Jiří Jirásek, profesor, Palacky University in Olomouc (Czechy)

Agnė Juškevičiūtė-Vilienė, doktor, Vilnius University (Litwa)

Grzegorz Kryszewski, profesor, Uniwersytet w Białymstoku (Polska)

Cristina Hermida del Liano, profesor, Rey Juan Carlos University (Hiszpania)

Tomáš Majerčák, doktor, Pavol Jozef Šafárik University in Košice (Słowacja)

Kostas Mavrias, profesor, Athens University (Grecja)

Tomasz Milej, profesor, Kenyatta University (Kenia)

Gulnar Alibayeva, profesor, Eurasian Law Academy named after D.A. Kunayev in Almaty (Kazachstan)

Janaina Penalva, profesor, University of Brasília (Brazylia)

Akmal Saidov, profesor, National Human Rights Centre of the Republic of Uzbekistan (Uzbekistan)

Egon Spiegel, profesor, University of Vechta (Niemcy)

Piotr Uziębło, profesor, Uniwersytet Gdański (Polska)

KOMITET REDAKCYJNY „PRZEGLĄDU PRAWA KONSTITUCYJNEGO”

Redaktor naczelny

Sabina Grabowska (Uniwersytet Rzeszowski)

Zastępca redaktora naczelnego

Anna Młynarska-Sobaczewska (Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk)

Sekretarz

Joanna Juchniewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), *Radosław Grabowski* (Uniwersytet Rzeszowski)

Redaktor prowadzący

Szymon Gumienik

Redaktorzy tematyczni

Ryszard Balicki (Uniwersytet Wrocławski): integracja europejska

Agnieszka Bień-Kacala (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): organy władzy publicznej

Andrzej Bisztyga (Uniwersytet Zielonogórski): systemy praw i wolności człowieka

Marcin Dąbrowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie): władza sądownicza

Krzysztof Eckhardt (Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa): systemy konstytucyjne

Joanna Marszałek-Kawa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): systemy polityczne

Artur Olechno (Uniwersytet w Białymstoku): samorząd terytorialny

Sławomir Patyra (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie): systemy rządów

Krzysztof Prokop (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach): prawo parlamentarne

Jacek Zalesny (Uniwersytet Warszawski): systemy wyborcze

Redaktorzy językowi

James H. Satterwhite
Szymon Gumienik

Redaktor statystyczny

Agnieszka Jeran

Redaktorzy działów „Przeglądu Prawa Konstytucyjnego”***I. Artykuły***

Anna Frankiewicz-Bodynek (Uniwersytet Opolski),
Agnieszka Gajda (Uniwersytet Gdański),
Andrzej Jackiewicz (Uniwersytet w Białymstoku)

II. Sprawozdania, recenzje

Krzysztof Urbaniak (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu),
Małgorzata Lorencka (Uniwersytet Śląski)

III. Głosy

Piotr Czarny (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie),
Krzysztof Wygoda (Uniwersytet Wrocławski),

IV. Kronika naukowa

Przemysław Mijał (Izba Radców Prawnych - Szczecin),
Jerzy Rychlik (Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie)

Redaktor techniczny

Paweł Kucypera

Korekta

Zespół

Projekt okładki

Krzysztof Galus

© Copyright by Wydawnictwo Adam Marszałek
Toruń 2020

Dwumiesięcznik ukazuje się w wersji drukowanej

Współpraca wydawnicza Uniwersytetu Warszawskiego i Wydawnictwa Adam Marszałek

ISSN 2082-1212

Wydawnictwo prowadzi sprzedaż wysyłkową: tel./fax 56 648 50 70; e-mail: marketing@marszalek.com.pl

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń
tel. 56 664 22 35, 56 660 81 60, e-mail: info@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl

Drukarnia, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysymice, tel. 56 678 34 78

SPIS TREŚCI

Część I

ARTYKUŁY

Anna Młynarska-Sobaczewska Oblicza i aporie rozliczalności władzy sędziowskiej	15
Anna Machnikowska Odpowiedzialność władzy sądowniczej a odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów	35
Maciej Gutowski Odpowiedzialność cywilna rzecznika dyscyplinarnego z tytułu naruszenia niezawisłości sędziowskiej	75
Piotr Kardas Odpowiedzialność dyscyplinarna rzecznika dyscyplinarnego z tytułu naruszenia niezawisłości sędziowskiej	93
Sławomir Patyra Sądownictwo dyscyplinarne w kontekście ograniczeń konstytucyjnych	109
Paweł Czarnecki Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziego Trybunału Konstytucyjnego RP	123
Michał Mistygacz Immunitet sędziowski w sprawach karnych na tle procesu delegitymizacji Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego	137
Michał Laskowski Granice deliktu dyscyplinarnego sędziego	161

Mirosław Wróblewski Polski system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w świetle standardów prawa Unii Europejskiej	183
Jacek Zaleśny Ustrojowe dysfunkcyjności przenoszenia oraz delegowania sędziów i asesorów sądów powszechnych jako przejaw ustawowo ustanowionego nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad sądami powszechnymi	201
Tomasz Słomka Władza sądownicza w warunkach kryzysu demokracji konstytucyjnej	217

Część II

ARTYKUŁY

Mariusz Chrzanowski Zastosowanie cenzusów w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego	235
Joanna Smarż Relacja pojęć „wolny zawód” i „zawód zaufania publicznego”, o którym mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP. Część I	259
Jacek Wojnicki Przewodniczący Rządu w Republice Czeskiej – ewolucja pozycji ustrojowej i praktyka konstytucyjna	273
Rafał Dowgier Zasada <i>lex retro non agit</i> w prawie podatkowym – uwagi na tle sprawy K 4/19	297
Diana Sawicka Ograniczenia prawa własności w polskim prawie konstytucyjnym	309
Małgorzata Augustyniak Realizacja <i>volonté générale</i> w systemie demokracji przedstawicielskiej – perspektywa rozważań Raymonda Carré de Malberga	325

Agata Szwed Prawo do azylu – konstytucyjne i międzynarodowe regulacje prawne	341
Przemysław Zdyb Postępowanie w sprawie odwołania prezesa regionalnej izby obrachunkowej	361
Anna Szyszka, Jarosław Czerkawski Wynagrodzenie pełnomocnika za sporządzenie opinii o niezasadności skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego w ujęciu prawnym i etycznym	383
Kazimierz M. Ujazdowski Ustrojowa pozycja sądownictwa we Francji. Między polityzacją a korporacjonizmem	399
Daria Bieńkowska Konstytucyjne gwarancje szczególnych świadczeń zdrowotnych w kontekście ochrony kobiet w ciąży	413
Grzegorz Kryszewski Ogólnokrajowe referendum inicjowane przez obywateli a polskie prawo referendalne	425
Piotr Czczot Druga poprawka do konstytucji USA. Rys historyczny, cele i założenia	443

Część III

RECENZJE, SPRAWOZDANIA

Agata Pyrzyńska Recenzja: <i>Wokół wyborów i prawa wyborczego</i>, tom 2, red. A. Sokala, A. Frydrych-Depka, P. Raźny, ISBN 978-83-7285-862-7, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”, Toruń 2019, ss. 173	463
---	-----

Karol Dąbrowski

Recenzja: Madis Ernits, Constitution as a System, „Dissertationes Iuridicae Universitatis Tartuensis”, vol. 75, ISBN 978-9949-03-207-5, University of Tartu Press, Tartu 2019, ss. 207.....473

Daniel Knaga

Sprawozdanie: Seminarium Naukowe nt.: Konsekwencje wyroku TSUE z 19 listopada 2019 r. (w sprawie Izby Dyscyplinarnej SN i KRS), uchwały połączonych Izb SN i postępowań przed TK, Łódź, 12 lutego 2020.....479

Daniel Wojtczak

Sprawozdanie: Uroczystość nadania Tytułów Honorowego Profesora Międzynarodowego Uniwersytetu Humanistyczno-Technicznego w Szymkencie Profesorowi Andrzejowi Bisztydze i Doktorowi Piotrowi Zientarskiemu, Ambasada Republiki Kazachstanu w Warszawie, 11 lipca 2019 r......485

Część IV

GLOSY

Edyta Tkaczyk

Głosa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 30 października 2019 r., sygn. akt P 1/18 (Dz.U. poz. 2196).....491

Część V

KRONIKA NAUKOWA

Informacje o zakończeniu postępowania habilitacyjnego 503

INFORMACJE DLA AUTORÓW 508

CONTENTS

Part I

ARTICLES

Anna Młynarska-Sobaczewska The Faces and Paradoxes of Judicial Accountability	15
Anna Machnikowska Responsibility of the Judicial Power and Disciplinary Responsibility of Judges	35
Maciej Grutowski Civil Liability of a Disciplinary Spokesman for Breach of Judicial Independence	75
Piotr Kardas Disciplinary Responsibility of a Disciplinary Spokesman for Breach of Judicial Independence	93
Sławomir Patyra Disciplinary Justice in the Context of Constitutional Restrictions	109
Paweł Czarnecki Disciplinary Liability of a Judge of the Polish Constitutional Tribunal	123
Michał Mistygacz Immunity of a Judge in Criminal Matters in the Context of the Process of the Delegitimization of the Disciplinary Chamber of the Supreme Court	137
Michał Laskowski Boundaries of a Judge's Disciplinary Tort	161

Mirosław Wróblewski	
Polish System of Disciplinary Liability of Judges in the Light of Standards European Union Law	183
Jacek Zaleśny	
Dysfunctionalities in the System of Transfer and Delegation of Judges and Associate Judges of Common Courts as a Sign of Supervision Exercised by the Minister of Justice over Common Courts and Established in Statute	201
Tomasz Słomka	
Judicial Power in a Crisis of Constitutional Democracy	217

Part II

ARTICLES

Mariusz Chrzanowski	
The Use of Censuses in Elections to Constitutive Bodies of Local Government Units	235
Joanna Smarż	
Relation Between Concepts “Liberal Profession” and “Profession of Public Trust”, Referred to art. 17 par. 1 of the Polish Constitution, Part I	259
Jacek Wojnicki	
Chairman of the Government in the Czech Republic – Evolution of Political System and Constitutional Practice	273
Rafał Dowgier	
Lex retro non agit Rule in Tax Law – Comments Evoked by the Case K 4/19	297
Diana Sawicka	
Limitations of the Property Right in Polish Constitutional Law	309
Małgorzata Augustyniak	
The Realization of the <i>volonté générale</i> in the Representative Democracy System from the Perspective of the Deliberations of Raymond Carré de Malberg	325

Agata Szwed
Right to Asylum – Constitutional and International Legal Regulations..... 341

Przemysław Zdyb
**Proceedings Regarding the Dismissal of the President
of a Regional Audit Chamber**..... 361

Anna Szyszka, Jarosław Czerkawski
**Awarding the Renumeration to a Professional Attorney
for Preparing an Opinion on the Grounds of a Complaint
to an Administrative Court**..... 383

Kazimierz M. Ujazdowski
**The Constitutional Position of the Judiciary in France.
Between Politicization and Corporatism**..... 399

Daria Bieńkowska
**Constitutional Guarantees of Specific Health Services
in the Context of Protecting Women in Pregnancy**..... 413

Grzegorz Kryszewski
Citizen Initiated Referendum and Polish Referendum Law..... 425

Piotr Czczot
**Second Amendment to the American Constitution.
Genesis, Targets and Objectives**..... 443

Part III

REVIEWS, REPORTS

Agata Pyrzyńska
**Review: *Around Elections and Electoral Law*, vol. 2, eds.
A. Sokala, A. Frydrych-Depka, P. Raźny, ISBN 978-83-7285-862-7,
Society of Organization and Management “Dom Organizatora”,
Toruń 2019, pp. 173**..... 463

Karol Dąbrowski

Review: Madis Ernits, Constitution as a System, “Dissertationes Iuridicae Universitatis Tartuensis”, vol. 75, ISBN 978-9949-03-207-5, University of Tartu Press, Tartu 2019, pp. 20.....473

Daniel Knaga

Report: Scientific Seminar on: Consequences of the CJEU Judgment of 19/11/2019 (Regarding the Disciplinary Chamber of the Supreme Court and the National Court Register), the Resolution of the Combined Supreme Court Houses and Proceedings before the Constitutional Tribunal, Łódź, 19 November 2019.....479

Daniel Wojtczak

Report: Ceremony of Awarding the Title of Honorary Professor of the International University of Humanities and Technology in Shymkent to Professor Andrzej Bisztyga and Doctor Piotr Zientarski, Embassy of the Republic of Kazakhstan in Warsaw, 11 July 2019.....485

Part IV

GLOSS

Edyta Tkaczyk

Gloss to the Decision of the Constitutional Tribunal of 30 October 2019, Reference Number act P 1/18 (Dz.U. item 2196).....491

Part V

SCIENTIFIC CHRONICLE

Information on the termination of habilitation proceedings.....503

GUIDELINES FOR AUTHORS.....508